

Estructura de les unitats didàctiques

Cada unitat didàctica compta amb l'estructura següent:

- Pàgina d'inici.
- Pàgines de continguts teòrics i pràctics.
- Pàgines finals.

Pàgina d'inici, que inclou el sumari dels continguts i els objectius de la unitat.

Exemples

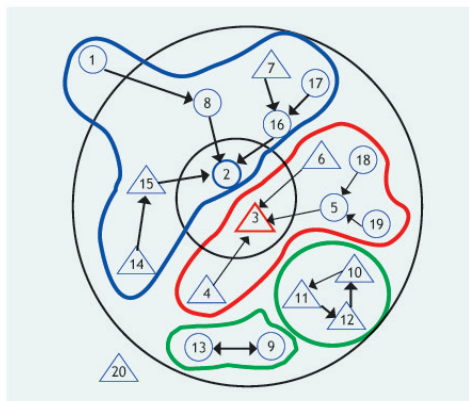
El sociograma

Amb qui t'agrada anar a jugar?

Imaginem que aquest sociograma correspon a una classe de 3-4 anys i respon la pregunta: "Amb qui t'agrada anar a jugar?"

Podem observar el següent:

- S'estableixen quatre grups diferenciats a la classe.
- 1 és una nena oblidada en el joc, ja que elegeix la nena 8, però no és elegida per ningú.
- 20 es mostra aïllat en el joc, no elegeix ni és elegit.
- 2 i 3 són populars, i a més el 2 té influència sobre un gran grup mitjançant cadenes de difusió, de forma que el seu lideratge és important.

Casos pràctics

2

Sociograma en un grup de 3 anys

•• L'equip educatiu d'una escola d'Educació Infantil ha decidit realitzar el sociograma de les dues classes de 3 anys. L'Anna, que és tutora d'una d'elles, fa una sèrie de preguntes a tots els infants, i n'anota les respostes. En fer el recompte a la pregunta "Amb qui t'agrada jugar?", observa el següent:

- El Pau no rep cap elecció i no elegeix ningú.
- La Maria rep 12 eleccions.
- La Raquel, l'Eva i el Joan s'elegeixen entre ells, però no reben eleccions de la resta de companys.

Quina informació et donen aquestes dades?

Solució ••

- El Pau és un alumne aïllat en el joc.
- La Maria és molt popular.
- La Raquel, l'Eva i el Joan formen un subgrup molt unit, però aïllat de la resta.

Pàgines de continguts teòrics i pràctics,

que inclouen activitats proposades i exemples relacionats amb cada epígraf.

Jocs en grup per a infants, són tots igual de cooperatius?

El joc col·laboratiu integra i fomenta el treball en equip, mentre que en la competició preval l'afany individual per guanyar.

Jugar és l'activitat preferida dels més petits i, si es duu a terme amb més infants, en gaudeixen encara més. El joc en grup dels infants els ajuda a socialitzar-se i a adquirir nombroses aptituds bàsiques per a la seva vida d'adults. Però no és el mateix jugar per superar reptes en comú que jugar i competir per ser el millor de l'equip. A continuació, s'apunten els beneficis dels jocs en grup i alguns dels més entretinguts per als més petits.

El joc en grup dels infants

L'Associació Internacional pel Dret dels Infants a Jugar aclareix que jugar no és només una forma de passar el temps, sinó que significa "aprendre a viure". Dins d'aquest aprenentatge, un dels aspectes fonamentals que aporta el joc als més petits és obrir-los el camí cap a la socialització i la interacció amb els altres. El joc en grup és divertit per al menor, però no tots els jocs ensenyen l'infant a treballar en equip. Les activitats cooperatives ajuden el petit a acceptar les desigualtats, mentre que en la competició preval l'èxit d'uns enfront dels altres.

Segons l'estudi "El juego en la educación social y emocional", elaborat per Petra María Pérez, catedràtica de Teoria de l'Educació de la Universitat de València i membre de l'Observatori del Joc Infantil, a través del joc "els infants se socialitzen en la cultura del grup". Pérez destaca que, en els primers anys, el joc "és un

entorn ideal per comprendre i acceptar com a similars altres persones, sense importar les seves característiques diferents". De fet, el joc en grup, enfront de l'individual, apareix en els primers llocs de les preferències infantils a l'"Estudio sobre niños españoles", dut a terme per la mateixa especialista. Els petits reconeixen la importància de jugar amb altres menors.

Però són igual de socialitzadors tots els jocs en grup? Quan en l'acció de jugar hi participa més d'un infant, sempre s'experimenta una interacció entre ells. La diferència rau en les competències socials que es poden adquirir amb cada un.

Jocs cooperatius per superar reptes en comú

Els jocs col·laboratius, a diferència dels que proposen la competició, no tenen com a meta guanyar o perdre. L'objectiu principal de tots els infants és comú i la idea és superar de manera col·lectiva els reptes que proposa el joc. No hi ha necessitat de superar-se uns a altres, sinó de jugar junts per assolir la meta.

Un estudi de la professora de psicologia de la Universitat del País Basc Maite Garaigordobil sobre els efectes del joc destaca que, amb els jocs cooperatius, s'aconsegueix un descens de les conductes agressives, s'incrementen els missatges positius envers els altres i es milloren les conductes socials altruistes.

Font:
<http://www.consumer.es>
Autora: M. VÁZQUEZ-REINA

Activitats

- 1· Reflexiona sobre la relació que existeix entre el joc en grup i la construcció de la identitat i la personalitat.
- 2· Elabora un llistat d'habilitats socials relacionades amb el joc en grup.

Pàgines finals, que aporten més casos pràctics, activitats, seccions de repàs i contextualització que faciliten l'assimilació de continguts.

Cas final

5

Augmentar una conducta desitjada mitjançant modelatge o aproximacions successives

.. "L'Anna és una alumna de 5 anys. Encara que ja ha interioritzat alguna de les rutines de l'aula, com recollir les joguines abans de sortir al pati o recollir les pintures després de pintar les fitxes, encara no realitza sense l'ajuda contínua de la mestra la primera rutina del matí, que inclou tots els passos que es donen des que els infants entren en fila fins que estan asseguts a la rotllana".

Basant-te en la situació anterior, determina un objectiu o comportament final per aconseguir i realitza una llista de les aproximacions successives per reforçar fins a assolir-lo.

Solució .. Basant-nos en aquesta situació, podríem establir com a **objectiu final** o conducta desitjada l'adquisició de l'hàbit d'asseure's a la rotllana en entrar a classe al matí havent realitzat els passos previs.

Podem observar que la mestra de l'Anna vol aconseguir que la nena sigui capaç de realitzar de manera autònoma aquesta rutina diària bàsica.

Sabem que l'Anna no és capaç de realitzar aquesta rutina sense l'ajuda contínua de la seva mestra i deduïm que existeixen una sèrie de passos o accions des que els infants entren en fila a l'aula fins que estan asseguts a la rotllana. Per tant, un cop definit l'objectiu final, hem de concretar quins són aquests passos o accions. Podrien ser els següents:

1. Entrar en fila a l'aula.
2. Anar directament al penjador marcat amb el seu nom.
3. Treure's l'abric o la jaqueta.
4. Agafar la bata de classe, posar-se-la i botonar-se-la.
5. Penjar l'abric o la jaqueta.
6. Asseure's a la rotllana.

Aquestes accions se solen incrementar cada dilluns, ja que és quan els infants porten de casa la seva bossa amb la bata i el vas per a l'aigua. Aplicarem la tècnica

de modelatge o aproximacions successives, tenint en compte l'objectiu i el llistat d'accions que hem detallat. En usar aquesta tècnica, hem de tenir clar que cal reforçar totes les conductes que, sense ser la final, s'hi assimilen o aproximen. A més, tampoc li recordarem a l'Anna el que està fent malament, és a dir, si quan entra a classe es treu l'abric i se li oblidat posar-se la bata, no li direm:

"Anna, molt malament, t'has oblidat de posar-te la bata".

En comptes de fer això, reforçarem positivament el pas que sí ha realitzat bé i que l'aproxima, a poc a poc, a la conducta desitjada.

"Anna, molt bé, has entrat a classe i t'has tret l'abric tota sola".

També la podem animar a realitzar la següent acció sense donar-li pautes explícites.

"A veure, què has de fer ara?"

Recomanacions: hem d'assegurar-nos que la nena ens està escoltant i està entenent tot el que li anem dient. Per tant, procurarem aproximar-nos-hi i parlar-li directament d'una manera clara.

Pàgines finals, que aporten més casos pràctics, activitats, seccions de repàs i contextualització que faciliten l'assimilació de continguts.

Solució · Proposta de la dinàmica El tauró.

FITXA DE DINÀMICA ROLE-PLAYING

Edat: a partir de 4 anys.

Objectius:

- Aprendre a ajudar-se mútuament.
- Valorar l'altre com a necessari.
- Comprendre que la suma de tots és important.

Agrupació: entre 5 i 20, encara que es pot adaptar a qualsevol número de persones.

Temporització: 20 minuts.

Materials: estoretes (com major sigui la mida del grup, més en necessitem) i un tambor.

Desenvolupament: es demana als infants que s'imaginin que viuen en una illa, que els agrada molt banyar-se al mar, però que, a vegades, hi ha un tauró que els podria atacar. Només estaran sans i estalvis a l'illa, però el problema és que, encara que no se sap per què, l'illa és cada vegada més petita... L'educador tocarà el tambor a un ritme determinat i aleshores els infants nedaran pel mar (espai lliure). En el moment en què s'acceleri el ritme, els infants hauran d'anar cap a l'illa (estoretes col·locades juntes) perquè s'aproxima el tauró. En cada episodi, l'educador traurà una de les estoretes, de manera que hi haurà menys espai a l'illa i arribarà un moment en què s'hauran d'organitzar i ajudar per cabre-hi.

En finalitzar, es reuneix el grup i es posa en comú la seva vivència, destacant la importància d'haver-se ajudat per salvar-se.

Adaptacions: en comptes d'un tambor, també es pot utilitzar música gravada que s'escolti mitjançant un equip de música i parar-la quan sigui necessari. Les estoretes també es poden canviar per qualsevol altre material que compleixi aquesta funció.

Avaluació:

- S'ho han passat bé?
- Ha funcionat correctament?
- S'han ajudat entre ells per salvar-se?
- Com valoren l'experiència?

Pàgines finals, que aporten més casos pràctics, activitats, seccions de repàs i contextualització que faciliten l'assimilació de continguts.